Nro. 50.

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek dnia 24. Czerwca 1814.

Na pół roku, to iest od dnia 1. Lipca do ostatniego Grudnia, zaczyna się nowa prenumerata na tę Gazetę. Uprasza się zatém wszystkich życzących sobie ią nadal trzymać tak w Galicyi iak i za granicą, *aby ią u nayblizszych siebie pòczt* ieszcze przed końcem bieżącego miesiąca zapisali, *gdyż po rozebraniu pierwszego nakładu, pòźnieysi Prenumeratorowie pierwszych Numerów otrzymać nie będą mogli. Cena prenumeraty wynosi iak dotychczas,* Czternaście *ZR. w W. W.*

Wiadomości kraiowe.

Z Wiédnia. — Pod tym artykułem donosi Gazeta Wiédeńska pod d. 15. Czerwca co następuie:

J. C. K. Apostolska Mość przyiechał d. 13. b. m. w towarzystwie J. C. K. Wysokości Arcy-Xiążęcia W. Xięcia Wireburskiego w pożądaném zdrowiu do Weinzierl. N. Pan pozostał tamże wczoray d. 14. na łonie swoiéy N. Familii i przyiedzie dzisiay wieczorem do Schonbrunu. Jutro o godz. 10téy zrana zamyślał J. C. K. Mość odprawić wiazd uroczysty do swoiego głównego i stołecznego Miasta. *(N. Pan odprawił iuż ten wiazd d. 16. b. m., o czém w przyszłym Nrze Gazety naszéy ze wszelkiemi szczegółami doniesiemy.)*

Zaraz po podpisaniu traktatu pokoiu z Francyą (pisze daléy Gazeta Wiédeńska) napisał N. Cesarz d. 31. p. m. następuiący List-gabinetowy do obydwóch dowodzących Feldmarszałków Hrabiego Bellegardego i Xięcia Szwarzenberga: „Pokóy zawarty. Odwadze i wytrwałości wóysk sprzymierzonych, winien będzie Swiat długi rząd lat spokoynych. — Jak dalece WWCPanowie przyłożyliście się światłem przewodniczeniem powierzonemu sobie woysku, — iak dalece same waleczne Woyska Moie przyłożyły się do szczęśliwego końca dwudziestoletnich cierpień, czuię to głęboko, a ze Mną czuią to oraz Ludy Moie i Europa. — Oświadczcie Woysku Moiemu podziękowanie, — powiedźcie mu, że dobro iego będzie zawsze celem moiéy pieczyi. — Przez tego ducha, który powierzone Mi od Opatrzności Ludy i Woyska Moie ożywia, iest Państwo Moie niezwyciężoném. Ponawiaiąc WWCPanóm wyraz moiego dziękczynienia zalecam Wam, abyście następuiące dowody ocenionych przeze Mnie zasług poiedyńczych Woyskowych, Woysku ogłosili.“

(Tu przyrzeka Gazeta Wiédeńska donieść niebawnie nazwiska 6ciu Podpułkowników posuniętych na stopień Pułkowników, 13tu Majorów mianowanych Podpułkownikami, a 25 Kapitanów i Rotmistrzów mianowych Majorami. Przyrzeka oraz wymienić tych Jenerałów, którzy się stali się drugimi Właścicielami pułków, oraz tych Woyskowyck, którzy Krzyżami orderowemi zaszczyceni zostali.)

Dla podania naypóźnieyszym czasom pamiątki upłynionéy teraz znakomitéy epoki, do którey C. K. Woysko tak wiele należało, raczył N. Cesarz ustanowić umyślny znak, maiący zdobić bez rożnicy stopnia piers Wojowników Austryackich, którzy mieli

szczęście przyłożenia się do ukończonéy już teraz woyny. Woyskowy ten znak zaszczytny, zrobionym będzie ze spiżu zdobytych dział, w kształcie Krzyża obwitego wieńcem wawrzynowym, a na przodzie będzie mieć napis:

LIBERTATE EUROPAE ASSERTA.

1813.
———
1814.

Na tylnéy zaś stronie będzie napis następuiący:

GRATI, PRINCEPS ET PATRIA,
FRANCISCUS IMPER. AUG.

Nosić go bedą wszyscy Woiownicy w kształcie iednakowym u dziurki guzika na iedwabnéy żółtey wstążce z czarnemi prążkami. — Każdy Posiadacz takiego zaszczytnego znaku, może kazać wyryć nazwisko swoie na brzegu tego Krzyża.

Oto iest umieszczony w Gazecie Wiédeńskiéy, a wspomniony w przeszłym Nrze Gazety naszéy

TRAKTAT
POKOIU I PRZYIAŹNI

między N. Ceszarzem Austryackim, Królem Węgierskim i Czeskim i NN. Sprzymierzeńcami Jego z iednéy, a N. Królem Francyi i Nawarry z drugiéy strony.

Zawarty w Paryżu *d. 30. a zatwierdzony d.* 31. *Maia* 1814.

W Imię Przenayświętszéy i Nierozdzielnéy Troycy!

N. Cesarz Austryacki, Król Węgierski i Czeski i NN. Sprzymierzeńcy Iego z iednéy, a N. Król Francyi i Nawarry z drugiéy strony, pałaiąc równą żądzą położenia końca długim wstrząśnieniom Europy i nieszczęściom Ludów przez pokóy gruntowny, opieraiący się na słusznym rozkładzie sił między Mocarstwami, i podaiący w warónkach swoich pewność trwałości; widząc oraz N. Cesarz Austryacki i NN. Sprzymierzeńcy Jego, iż nie potrzeba im iuż od Francyi, teraz, kiedy ona powróciwszy pod oycowski Rząd swoich Królów dała przez to Europie rękoymię bezpieczeństwa i stałości systematu swoiego, wymagać warónków i zaręczenia, iakich od tegoż Państwa pod przeszłym Rządem iego żądać byli przymuszeni, — postanowili mianować Pełnomocników do umówienia, ułożenia i zawarcia traktatu pokoiu i przyiaźni, i mianowali tym końcem, to iest:

N. Cesarz Austryacki, Król Węgierski i Czeski, Pana Klemensa Wacława Lotara Xięcia Metternich-Winneburg-Ochsenhausen, Kawalera Orderów złotego Runa, W. Krzyża S. Szczepana, W. Orła Legii honorowéy, orderów Rossyyskich S. Iędrzeia, S. Alexandra Newskiego i S. Anny 1wszéy klassy; W. Krzyża Pruskich orderów czarnego i czerwonego Orła; W. Krzyża Wircburskiego orderu S. Józefa, Bawarskiego S. Huberta, Wirtemberskiego złotego Orła i więcéy innych orderów, Jego Ces. Mości Szambelana, aktualnego taynego Radcę, Ministra Stanu, Konferencyi i Ministra interessów zagranicznych; tudzież Pana Jana Filipa Hrabiego Stadion Tannhausen i Warthausen, Kawalera orderu złotego Runa, W. Krzyża orderu S. Szczepana, orderów Rossyyskich S. Jędrzeia, S. Alexandra Newskiego i S. Anny 1wszéy klassy; W. Krzyża Pruskich orderów czarnego i czerwonego Orła, J. C. Mci Szambelana, aktualnego taynego Radcę, Ministra Stanu i Konferencyi.

Zaś N. Król Francyi i Nawarry Pana Karola Maurycego Talleyrand-Perigord, Xięcia Benewentu, Kawalera W. Orła Legii honorowéy, W. Krzyża Austr. orderu S. Leopolda, Rossyyskiego orderu S Jędrzeia, Pruskiego czarnego i czerwonego Orła, Jego Królewskiéy Mości Ministra i Sekretarza Stanu interessów zagranicznych.

Ktorzy wymieniawszy swoie pełnomocnictwa, uznane za dobre i prawne, zgodzili się na następuiące Artykuły:

I. Będzie od dnia dzisieyszego ustawiczny pokoy i przyiaźń między N. Cesarzem Austryackim i NN. Sprzymierzeńcami Jego z iednéy, a N. Królem Francyi i Nawarry z drugiéy strony, tudzież z ich Potomkami i Następcami, ich Państwami i Poddanymi.

NN. umawiaiące się Strony przyłożą wszelkiego starania do utrzymania nietylko między sobą, ale ieszcze, ile od nich zależy, między wszystkiemi Państwami Europy zgody i dobrego porozumienia, tak potrzebnych do iéy spokoynosci.

II. Królestwo Francuzkie zostaie przy

całości granic swoich, iakie były w dniu 1go Stycznia r. 1792. Oprócz tego, powiększy się Kraiami, zamkniętemi w linii demarkacyyney, oznaczoney następuiącym artykułem.

III. Od strony Belgiium, Niemiec i Włoch, dawna granica, iaka była w dniu 1. Stycznia 1792, będzie przywrócona, poczynaiąc od morza Północnego między Dunkierką i Nieuport, aż do morza środziemnego między Cagnes i Nice z poniższém sprostowaniem:

1) W Departamencie Jemappes, Powiaty Dour, Merbes-le-Chateau, Beaumont i Chimay pozostaną przy Francyi; liniia demarkacyyna póydzie tamtędy, gdzie przytyka do Powiatu Dour, między tym Powiatem, a Powiatami Boussu i Paturage, tudzież daléy między Powiatem Merbes-le-Chateau, a Powiatami Binch i Thuin.

2) W Depart. Sambry i Mozy, Powiaty, Valcourt, Florennes, Beauraing, i Gedinne należeć będą do Francyi; demarkacya doszedłszy do tego Departamentu, póydzie liniią przedzielaiącą powyższe Powiaty Departamentu Jemappes, i szczątki Departamentu Sambry i Mozy.

3) W Depart. Mozelli, nowa demarkacya tam, gdzie rozchodzi się z dawną, będzie oznaczona liniią, maiącą się pociągnąć od Perle do Fremersdorf, i liniią przedzielaiącą Powiat Tholey od reszty Departamentu Mozelli.

4) W Depart. Saary, Powiaty Saarbruk i Arneval pozostaną przy Francyi, tudzież część Powiatu Lebach, leżąca na południe linii, maiącéy się pociągnąć wzdłuż pogranicza wsi Herchenbach, Ueberhofen, Hilsbach, i Hall (zostawuiąc te różne mieysca poza granicą Francuzką) do punktu, gdzie przy Querselle (należącey do Francyi) liniia, przedzielaiąca Powiaty Arneval i Ottweiler, schodzi się z liniią przedzielaiącą Powiaty Arneval i Lebach; granicę z téy strony stanowić będzie liniia powyżéy oznaczona, a potém liniia dzieląca Powiat Arneval od Powiatu Bliescastel.

5. Gdy twierdza Landau była przed rokiem 1792 odosobnionem mieyscem w Niemcach, przeto Francya dla połączenia twierdzy Landau i okręgu iey z resztą Królestwa, zatrzyma po zagranicami swoiemi część Departamentu Mont-Tonnere, i Niższego Renu. Nowa demarkacya idąc od punktu, gdzie pod Obersteinbach (leżącym za granicami Francyi), granica między Departamentem Mozelli, a Departamentem Mont-Tonnere przytyka do Departamentu Niższego-Renu, poydzie liniią, dzielącą Powiaty Weisenburg i Bergzabern (od strony Francyi), Powiaty Pirmasens, Dahn i Annweiler (od strony Niemiec) do punktu, gdzie te granice blisko wsi Vollmercheim schodzą się z dawnym okręgiem twierdzy Landau. Od tego okręgu który pozostaie, iak był roku 1792, nowa granica póydzie wzdłuż rzéki Queich, która zbaczaiąc od tego okręgu przy Queichsheim (pozostaiącym przy Francyi) przechodzi pode wsiami Merlenheim, Knittelsheim, i Belheim (pozostaiących także przy Francyi) do Renu, który będzie i nadal granicą między Francyą i Niemcami.

Co do Renu, tak nazwany Thalweg (to iest koryto nurtu téy rzéki) stanowić będzie granicę, tak iednak, iż zmiana iakieyby potém bieg oneyże doznał, nie będzie miała żadnego wpływu na własność wysp na niey będących; stan tych wysp będzie przywrócony taki, iaki był przy podpisaniu traktatu Lunewilskiego.

6) W Departamencie Doubs, tak będzie granica sprostowaną, aby zaczynaia się powyżey rzeczki Rauçonniere pod Locle, i szła przez grzbiet góry Jura między Cerneux-Pequignot, a wsią Fontenelles do szczytu góry Jura leżącego o 7 czy 8000 stóp w północno zachodniey stronie wsi Brevine, gdzie wpadnie znowu w dawną granicę Francyi.

7) W Depart. Lemanskim pozostaną też same granice między gruntem Francuzkim, kraiem Wodzkim (de Vaud) i rozmaitemi cząstkami kraiu Rzpltéy Genewskiéy, (która składać będzie część Szwaycaryi), iakie były przed wcieleniem Genewy do Francyi. Lecz Kantony Frangy i St. Julien (wyiąwszy część leżącą na północ linii maiącéy się pociągnąć od mieysca, gdzie rzéka Loire wchodzi przy Chaney na grunt Genewski) wzdłuż pogranicza Seseguin, Laconex i Seseneuve, (które zostaną za granicami Francyi) Powiat Reignier (wyiąwszy część leżącą na wschód linii, idącey wzdłuż pogranicza Muraz, Bussy, Pers i Cornier, które będą za granicami Francyi), i Powiat la Roche (wyiąwszy mieysca nazwane la Roche i Armanoy z ich Powiatami), pozostaną przy Francyi. Granica póydzie wdłuż granic tych rożnych Powiatów i linii, dzie-

A 2

łących części pozostałe przy Francyi od tych, które utraca.

8) W Depart. Mont-Blanc nabywa Francya Podprefekturę Chambery wyiąwszy Powiaty l'Hopital, St. Pierre d'Albigny, Rocette i Montmeillant, tudzież nabywa Podprefekturę Annecy, wyiąwszy część Powiatu Faverges, leżącego na wschód linii idącéy między Ourechaise i Marlens od strony Francyi, tudzież Marthod, Ugine od przeciwnéy strony, a która potém idzie koło grzbietu gór aż do granicy Powiatu Thones; ta to liniia z rzeczonych Powiatów stanowić będzie z téy strony nową granicę.

Od strony Pireneów, pozostaną granice, iakie były między Królestwami Francuzkiém i Hiszpańskiém w dniu 1. Stycznia 1792, i będzie zaraz wyznaczona Kommissya z oboiéy Strony dla oznaczenia ostatecznie linii demarkacyynéy.

Francya zrzeka się wszelkich praw zwierzchnictwa i posiadania, co do wszystkich kraiów i Powiatów, miast i wszelkich mieysc leżących za wzwyż oznaczoną granicą; wszakże Xięstwo Monaco powraca do stosunków, w iakich było przed d. 1. Stycznia r. 1792.

Sprzymierzone Dwory zapewniaią Francyi posiadanie Hrabstwa Aweniiońskiego (Avignon), Hrabstwa Venaissin, Hrabstwa Montbeillard, i włości należących dawniey do Niemiec, a obiętych wyżéy wskazaną granicą, które wcielono do Francyi przed lub po d. 1. Stycznia r. 1792. Zastrzegaią sobie wzaiemnie umawiaiące się Mocarstwa zupełną wolność umocnienia takiego mieysca w Kraiach swoich, iakie za przyzwoite dla ich bezpieczeństwa osądzą.

Aby zapobiedz naruszeniu prywatnych własności i zasłonić maiątki osób osiadłych na pograniczu, każdy Kray graniczący z Francyą wyznaczy Kommissarzy do oznaczenia pospołu z Kommissarzami Francuzkimi granicy każdego Kraiu.

Po skończonéy przez nich robocie, sporządzone będą mappy, które podpiszą obustronni Kommissarze, i postawią się słupy zaświadczaiące obustronne granice.

IV. Dla zapewnienia związku miastu Genewie z innemi częściami Kraiu Szwaycarskiego nad ieziorem leżącemi, przystaie Francya, aby używanie drogi przez Versoy było obu Kraiom wspólne. Rządy obustronne porozumieią się po przyiacielsku względem sposobów zapobieżenia przekradaniu towarów i urządzenia biegu poczt, tudzież utrzymywania téy drogi.

V. Żegluga na Renie od mieysca, gdzie ta rzéka zaczyna bydź spławną, aż do morza, i nawzaiem, będzie wolna tak dalece, iż nie można iéy zabraniać nikomu, a na przyszłym Kongressie ułożone będą prawidła, podług których można będzie urządzić cło, maiące się pobierać przez nadrzeczne Kraie, a to w sposobie równym i naydogodnieyszym dla handlu wszystkich Narodów.

Rozważy się i postanowi także na przyszłym Kongressie, iak dla ułatwienia związku między Ludami, i dla zbliżenia ich bardziey ku sobie, powyższy przepis można będzie również do innych rzék rozciągnąć, które w spławnym swym biegu dzielą różne Kraie, lub przez nie płyną.

VI. Hollandya, oddana pod zwierzchność Domu Oranii, powiększy się co do rozległości. Tytuł i sprawowanie naywyższéy władzy nie mogą w żadnym przypadku należeć do iakiego bądź Xiążęcia, noszącego obcą koronę lub do iéy noszenia powołanego.

Kraie Niemieckie będą niepodległe, i połączone węzłem federacyynym.

Niepodległa Szwaycarya, będzie się i nadal sama rządziła.

Ziemia Włoska, poza granicami Kraiów które powrócą do Austryi, składać się będzie z udzielnych N. Kraiów.

VII. Wyspa Malta zprzynależytościami swemi należeć będzie prawem własności i zupełnego zwierzchnictwa do Króla W. Brytanii.

VIII. N. Król W. Brytanii, umawiaiący się za siebie i Sprzymierzeńców swoich, obowiązuie się powrócić N. Królowi Francuzkiemu, ia to w przeciągu czasu niżéy oznaczonym, osady, rybołownie, kantory i wszelkiego gatunku założenia, iakie Francya w pierwszym dniu Stycznia roku 1792 posiadała na morzach i na stałym lądzie w Ameryce, Afryce i Azyi, wyiąwszy tylko wyspy Tabago, S. Łucyi, Isle-de France z iéy przynależytościami, mianowicie Rodrigue i les Sechelles, których N. Król Francuzki z zupełném prawem własności i zwierzchnictwa odstępuie N. Królowi W. Brytanii, tudzież części wyspy St. Domingo ustąpionéy dla Francyi przez traktat Bazyleyski, a któréy N. Król Francuzki odstępuie znowu zupełnie N. Królowi Hiszpańskiemu.

IX. N. Król Szwedzki i Norwegski, w skutku układów między nim i Sprzymierzeńcami iego, przystaie, aby wyspa Gwadelupa

powrócona była N. Królowi Francuzkiemu, i odstępuie wszelkich praw, iakie do téyże wyspy mieć może.

X. N. Królowa Portugalska, w skutku układów między nią i Sprzymierzeńcami onéyże, i w celu wykonania artykułu 8go, obowiązuie się zwrócić N. Królowi Francuzkiemu w czasie niżey oznaczonym Guianę Francuzką, iaka była w dniu 1. Stycznia r. 1792.

Gdy skutkiem powyższego warunku iest ożywienie sporu, zaszłego wówczas z powodu granic, umówiono się, że ten spór uprzątniony będzie przez przyiacielski układ między obu Dworami za pośrednictwem N. Króla W. Brytanii.

XI. Twierdze i zamki będące po osadach i założeniach, które będą N. Królowi Francuzkiemu zwrócone na mocy artykułów 8, 9 i 10go, będą oddane w stanie, w iakim są w chwili podpisania ninieyszego traktatu.

XII. N. Król W. Brytanii przyrzeka dozwolić, aby Poddani N. Króla Francuzkiego, co do handlu i bezpieczeństwa osób i własności w granicach zwierzchnictwa Angielskiego na stałym lądzie we wschodach Indyach, mieli też samą łatwość, przywileie i opiekę, iakie maią lub mieć będą nayprzyiaźnieysze Narody. Z swoiéy strony N. Król Francuzki, pragnący iedynie trwałości pokoiu między koronami Francuzką i Angielską, i chcący przyłożyć się, ile może, do usunięcia odtąd niesmaku między obu Narodami, któryby mógł kiedyś naruszyć dobre porozumienie wzaiemne, obowiązuie się nie wznosić żadnéy warowni w osadach, które ma odzyskać, a które leżą w granicach samo-władztwą Angielskiego na stałym lądzie Indyyskim, i tylo tylko trzymać tam woyska, ile potrzeba do utrzymania policyi.

XIII. Co się tycze prawa rybołostwa Francuzów przy Terre Neuve i przy wyspach w obwodzie S. Wawrzyńca, wszystko powróci się dla Poddanych Francuzkich do stanu, iak było w r. 1792.

XIV. Osady, Kantory i założenia, które ma się powrócić N. Królowi Francuzkiemu N. Król W. Brytanii lub Sprzymierzeńcy iego, będą oddane, to iest: leżące na morzach Północnych, lub na morzach i na stałym lądzie w Ameryce i Afryce, za trzy miesiące, a te, które leżą poza Przylądkiem Dobrey Nadziei, za 6 miesięcy od zatwierdzenia ninieyszego traktatu.

XV. Gdy NN. umawiaiące się Strony zastrzegły sobie artykułem 4tym Umowy w dniu 23. Kwietnia r. b. zawartéy oznaczenie w ninieyszym traktacie ostatecznego pokoiu losu zbroiowni i okrętów woiennych, tak uzbroionych iak nieuzbroionych, będących po miastach nadmorskich oddanych przez Francyę stosownie do drugiego artykułu rzeczonéy Umowy; zgodzono się, że też okręty woienne czy uzbroione, czy nieuzbroione, iako też działa okrętowe i prochy, ze wszystkiemi materyałami szłużącemi do budowy i uzbroienia, będą podzielone między Francyą i Kraiem, w którym też miasta leżą, a to, dwie części dla Francyi, trzecia zaś dła Mocarstw, do których też miasta należeć będą. Będą uważane za materyiały, i iako takie podzielone według powyższego stosónku okręty będące na warsztatach, któreby nie były w stanie wypłynienia na morze w 6 tygodni po podpisaniu ninieyszego traktatu, ale wprzód maią bydź rozebrane. — Wyznaczeni będą obustronni Kommissarze do ułożenia podziału i zapisania stanu iego. Mocarstwa sprzymierzone wydadzą paszporty zapewniaiące robotnikóm, ludziom morskim i Urzędnikóm Francuzkim powrót do Francyi.

Nie wchodzą do powyższego warunku okręty i zbroiownie po miastach nadmorskich, które dostały się w moc Sprzymierzonych przed d. 23. Kwietnia, ani okręty i zbroiowne, które należały do Hollandy, a mianowicie flotta Taxelska.

Rząd Francuzki obowiązuie się wyprowadzić, lub kazać sprzedać to wszystko, co do niego będzie należało przez powyższy warunek, a to w przeciągu trzech miesięcy po uskutecznionym podziale.

Nadal port Antwerpski będzie iedynie portem dla okrętów kupieckich.

XVI. Chcąc NN. umawiaiące się Strony puścić w zupełną niepamięć rosterki trapiące dotąd Europę, oświadczaią i obiecuią, że w Kraiach zwróconych lub ustąpionych ninieyszym traktatem, nikogo, iakiéykolwiek bądź klassy i stanu, nie wolno prześladować, napastować i niespokoyności nabawić ani co do osoby, ani co do maiątku, pod żadnym pozorem, czy to z przyczyny postępowania iego lub opinii polityczéy, czy to z powodu przywiązania do któréykolwiek ze Stron umawiaiących się, lub do Rządów, które iuż ustały, czy też dla iakiéy innéy przyczyny, chyba tylko za długi zaciągnione u prywatnych, albo za czyny, którychby się kto po teraźnieyszym traktacie dopuścił.

XVII. We wszystkich Kraiach, które

zmienią Panów tak na mocy tego traktatu, iako też Umów, które w skutku iego maią bydź zawarte, dozwoli się mieszkańcóm kraiowym i obcym, iakiegokolwiek bądź stanu i Narodu, 6 lat czasu, rachuiąc od wymiany zatwierdzeń, do rozporządzenia iak zechcą nabytemi własnościami czy to przed ninieyszą woyną, czy po niéy, i do przeniesienia się w Kray, iaki sobie obiorą.

XVIII. Chcąc sprzymierzone Mocarstwa dadź N. Królowi Francuzkiemu nowy dowód chęci uprzątnienia, ile od nich zależy skutków epoki nieszczęścia tak szczęśliwie ukończonego teraźnieyszym pokoiem, zrzekaią się całkowicie summ, o które Rządy maią prawo upomniec się u Francyi za pozawierane umowy, dostarczenia, i t. d. na rzecz Rządu Francuzkiego w rozmaitych woynach od r. 1792. — Z swoiéy strony N. Król Francuzki zrzeka się wszelkiego upomnienia, z iakiem mógłby się odezwać z tegoż powodu przeciw sprzymierzonym Mocarstwóm. —

W skutku tego artykułu NN. umawiaiące Strony obowiązuią się powrócić sobie wszystkie papiery tyczące się długów, których się zrzekły.

XXIX. Rząd Francuzki obowiązuie się kazać obliczyć ji wypłacić summy, iakieby mógł bydź winien w Kraiach za iego granicami leżących, na mocy iakichkolwiek bądź umów pozawieranych przez Władze Francuzkie z prywatnymi tak za liweranki, iako i za obligacye prawne.

XX. Nayiaśnieysze umawiaiące się Strony wyznaczą, zaraz po wymianie zatwierdzeń niniejszego traktatu, Kommissarzów do ułożenia i dopilnowania skutku przepisów zamkniętych w 18tym i 19tym artykułach. Kommissarze ci zaymą się roztrząśnieniem upomnień się, o których mówi poprzedni artykuł, obrachowaniem summ żądanych, i trybem, w iaki Rząd Francuzki zechce się z nich uiścic. Oni także oddadzą wszelkie papiery tyczące się pretensyi, których się Nayiaśnieysze umawiaiące się Strony nawzaiem zrzekaią, a to tak, iż zatwierdzenie skutku ich pracy uzupełni to zrzeczenie się wzaiemne.

XXI. Długi wyraźnie hipotekowane początkowo na Kraiach, która przestaią należéć do Francyi, lub zaciągnione na wewnętrzną ich admininistracyę, pozostaną całkowicie na tychże Kraiach. A przeto, będzie sporządzony rachónek na rzecz Rządu Francuzkiego, począwszy od dnia 22. Grudnia 1814 roku tych długów, które wpisano w wielką księgę publicznego długu Francyi. Dowody przygotowanych do wpisania, a ieszcze nie wpisanych długów, będą oddane Rządóm każdego Kraiu. Stan tych wszystkich długów będzie opisany i oznaczony przez obustronną Kommissyę.

XXII. Rząd Francuzki obowiązany będzie z swéy strony zwrócić wszystkie summy, wniesione przez Poddanych z Kraiów wyżey wzmiankowanych do Kass Francuzkich, iako porękę, depozyt, lub konsygnacyę. Równie Poddani Francuzcy, słudzy rzeczonych Kraiów, którzy wnieśli summy, iako poręke, depozyt lub konsygnacyę do ich skarbów, będą wiernie zapłaceni.

XXIII. Posiadacze urzędów podlegaiących poręce, którzy groszem nie robią, będą zapłaceni z prowizyą, aż do zupełnéy wypłaty w Paryżu, po piątey części co rok, rachuiąc od daty niniejszego traktatu. — Co się tycze tych, którzy winni zdać rachónki, wypłacanie im zacznie się naypóźniey w 6 miesięcy po złożeniu rachónków, wyiąwszy przypadek sprzeniewierzenia się. Kopiia ostatniego rachónku będzie oddana Rządowi ich Kraiu, aby mu służyła za oświecenie i za punkt, od którego też rachónki maią się zaczynać.

XXIV. Depozyta sądowe i konsygnacyie złożone w kassie umarzaiącéy, podług prawa z dnia 28. Nivose r. 13 (18 Stycznia 1805), a które należą do mieszkańców Kraiów, które Francya przestaie posiadać, będą zwrócone w przeciągu roku, rachuiąc od wymiany zatwierdzenia niniejszego traktatu, w ręce Władz Kraiów rzeczonych, wyiąwszy te z tychże depozytów i konsygnacyi, które interesuią Poddanych Francuzkich, w którym to przypadku pozostaną w kassie umarzaiącéy, aby ich nie wydano aż dopiéro za udowodnieniem, wynikaiącém z Wyroku Władz przyzwoitych.

XXV. Fundusze złożone przez Gminy i Ustanowienia publiczne w kassie służbowéy i w umarzaiącéy, lub wszelkiéy innéy rządowéy, będą im zwracane w piątéy części co rok, od daty niniejszego traktatu, odtrąciwszy dane im pieniądze z góry, i ieźli wierzyciele rzeczonych Gmin lub Ustanowień publicznych czynili regularnie oppozycyę względem tych funduszów.

XXVI. Od dnia 1 Stycznia roku 1814 Rząd Francuzki przestaie bydz obowiązanym do wypłaty wszelkiéy pensyi cywilnéy, woyskowéy i duchownéy, żołdu wyznaczonego wychodzącym ze służby i pensyi łaskawéy

każdemu, który przestaie już bydź Poddanym Francuzkim.

XXVII. Dobra narodowe nabyte z prawem ciążącem ie przez Poddanych Francuzkich w byłych Departamentach Belgiium, lewego brzegu Renu i Alpeyskich poza dawnemi granicami Francyi, zapewniaią się ich nabywcóm.

XXVIII. Utrzymuie się wyraźnie zniesienie prawa kadukowego, potrącanie opłaty od summ wywożonych z Kraiu, i innych tego rodzaiu w Kraiach, które się wzaiemnie z Francyą o nie umowiły, albo które wprzód do niéy były przyłączone.

XXIX. Rząd Francuzki obowiązuie się kazać powrócić obligacye i inne dokumenta, zabrane w Prowincyach zaiętych od wóysk lub Administracyi Francuzkich; w przypadku gdyby ich zwrócić nie można było, uznaią się za niebyłe i nic nieznaczące.

XXX. Summy, które się będą należały za wszelkie roboty przedsięwzięte dla publicznego użytku, a ieszcze nieukończone, albo ukończone po dniu 31. Grudnia r. 1812 na Renie i w Departamentach odpadłych od Francyi przez traktat niniejszy, spadną na przyszłych posiadaczów tych Kraiów, i będą obrachowane przez Kommissyę, wyznaczoną do obrachowania długów kraiowych.

XXXI. Archiwa, mappy, plany i iakiekolwiek dokumenta należące do ustąpionych Kraiów, lub tyczące się ich Administracyi, będą wiernie oddane wraz z Kraiami; a gdyby to niepodobném było, tedy w czasie nieprzechodzącym 6 miesięcy po oddaniu tychże Kraiów.

Warunek ten stosuie się także do archiwów, mapp i blach, któreby mogły bydź zabranemi w Kraiach zaiętych tymczasowo przez rozmaite woyska.

XXXII. W przeciągu dwóch miesięcy wszystkie Mocarstwa, wchodzące z iedney i drugiey strony do teraźnieyszéy woyny, zeszlą Pełnomocników do Wiednia dla zawarcia na powszechnym Kongressie układów, maiących uzupełnić rozporządzenia niniejszego traktatu.

XXXIII. Niniejszy traktat będzie zatwierdzony i zatwierdzenia iego będą wymieniane w dniach 15stu, lub ieżli można prędzey.

W dowód czego, obustronni Pełnomocnicy podpisali ten traktat, i herbowne pieczęci swoie na nim wycisnęli.

Działo się w Paryżu d. 30. Maia w roku Pana naszego 1814.

(L. S.) Xiążę Metternich. (L. S.) Xiążę Benewentski.

(L. S.) Hrabia Stadion.

Artykuł dodatkowy.

Chcąc NN. umawiaiące się Strony zatrzeć wszelkie ślady nieszczesnych wypadków, pod któremi Ludy ich ięczały, zgodziły się na to, aby skutki traktatów 1805 i 1809 roku, ieżli te niniejszym traktatem nie są uchylone, wyraźnie zniesione były. W skutku tego N. Król Francuzki przyrzeka, iż zapadłe przeciw Francuzkim, lub za Francuzkich poczytanym Poddanym, zostaiącym w słuzbie Jego Cesarsko = Apostolskiéy Mości ustawy, iako też wydane na mocy tych ustaw wyroki sądowe, bez skutku pozostać, i mocy prawa mieć nie maią.

Artykuł ten dodatkowy taką moc mieć będzie, iakby co do do słowa umieszczonym był w dzisieyszym traktacie, i będzie zatwierdzony, a zatwierdzenia iego w tymże samym czasie wymieniane zostaną.

W dowód tego podpisali go Pełnomocnicy i herbowne pieczęci swoie na nim wycisnęli.

Działo się w Paryżu d. 30. Maia, w roku Pana naszego 1814.

(L. S.) Xiążę Metternich. (L. S.) Xiążę Benewentski.

(L. S.) Hrabia Stadion.

Traktaty pokoiu i przyiaźni zawarte także w Paryżu d. 30. Maia i zatwierdzone tamże d. 31. t. m. między Francyą, Rossyą, W. Brytaniią i Prusami, są całkiem zgodne z tym traktatem, który Austrya z Francyą zawarła.

Na wszystkich tych traktatach podpisany iest ze Strony Francyi: Karol Maurycy Talleyrand-Perigord, Xiążę Benewentski; ze strony Rossyi — Jędrzey Hrabia Razumowski i Karol Robert Hrabia Nesselrode; — ze strony W. Brytanii: Lord Wikomt Castlereagh; Hrabia Aberdeen (Ambassador Angielski przy Dworze Austryackim) Lord Wikomt Cathcart (Ambassador Angielski przy Dworze Rossyyskim) i Jen. Porucznik Stewart (Poseł An-

gielski przy Dworze Pruskim); ze strony Prus Kanclerz Stanu Karol August Baron Hardenberg i Karol Wilhelm Baron Humboldt (Pruski Poseł przy Dworze Austryackim).

Każdy z tych traktatów, ma tak, iak traktat z Austryą zawarty, dodatkowy Artykuł, a to iak następuie:

Dodatkowy Artykuł w traktacie z Rossyą.

Ponieważ Xięstwo Warszawskie, od chwili zaięcia go przez woyska Rossyyskie, iest pod Rządem Rady tymczasowo od Rossyi wyznaczoney, przeto zgodziły się obiedwie Wysokie układaiące się Strony: ażeby bezwłocznie mianować Kommissye szczególna, z równéy liczby obustronnych Członków składaiącą się, którey poruczone będzie sprawdzęnie i obliczenie wzaiemnych pretensyi, a oraz obmyślenie środków do zaspokoienia onych.

Niniejszy dodatkowy artykuł ma mieć też samą moc i ważność i t. d. *iak w traktacie* z Austryą.

Dodatkowy Artykuł w traktacie z W. Brytanią.

Art. 1. Kiedy N. Król Francyi dzieli bez naymnieyszych wyłączeń sposób myślenia N. Króla W. Brytanii, względem części handlu nieprawey i z duchem czasów w sprzeczności będącey, przeto obowiązuie się N. Król Francyi, na otworzyć się maiącym Kongressie połączyć usiłowania swoie z usiłowaniami Nayiaśnieyszego Króla Wielkiey Brytanii, ażeby wszystkie Mocarstwa Chrześciańskiego świata, ogłosiły zniesienie handlu murzynami, iżby ten ustał zupełnie, tak iak ma ustać niechybnie w przeciągu lat pięciu ze strony Francyi; w przeciągu zaś tego czasu każdy frymarczący murzynami, nie może takowych gdzieindziey sprowadzać i sprzedawać, iak tylko w osadach Państwa, do którego ón należy.

Art. 2. Rządy Angielski i Francuzki wyznaczą bezwłocznie Kommissarzy do obliczenia ich zobopólnych wydatków na utrzymywanie ieńców woiennych, ażeby po wzaiemném obliczeniu, naddatek mógł bydź sprawdzony i uiszczony.

Art. 3. Obopólni ieńcy woienni, przed opuszczeniem mieysca swoiego pobytu, maią zapłacić zaciągnione prywatne długi, lub przynaymniey dostateczną stawić porękę.

Art. 4. Zaraz po zawarciu obecnego traktatu, ma bydź zniesiony sekwestr od roku 1792. nałożony na posiadłości, dochody, summy wierzytelne, i inną wszelaką własność Wysokich Mocarstw godzących się lub ich Poddanych; w artykule drugim mianowani Kommissarze, zaymą się także tą czynnością. Francya przyrzeka obchodzić się z Poddanymi Angielskimi z równą sprawiedliwością, iakiéy Poddani Francuzcy w Anglii doznawali; że zaś Rząd W. Brytanii chce dadź nowy dowód życzenia, ażeby wszelkie ślady przez niniejszy pokóy szczęśliwie zakończoney smutnéy epoki zatartemi zostały, przeto obowiązuie się, skoro tylko Poddanym iego zupełna sprawiedliwość wymierzoną będzie, uchylić cały naddatek, iakiby się okazał na korzyść iego za utrzymywanie ieńców woiennych, tak dalece: iż zatwierdzenie skutku prac powyżéy wspomnionych Kommisssazy, mianowanych do oznaczenia summ z obu strón zaspokoić się maiących, i zwrót wszelkiey własności Poddanym Angielskim, uważane będą za zrzeczenie się ze strony Rządu Angielskiego, wszelkich iego innych pretensyi.

Art. 5. Obie układaiące się Mocarstwa, pragnąc zaprowadzić przyiacielskie stosunki pomiędzy swymi Poddanymi, warują sobie i przyrzekaią, porozumieć się w iak nayprędszym czasie względem handlu oboyga Narodów, i urządzić takowy w celu zapewnienia pomyślności Państw swoich.

Niniejszy dodatkowy Artykuł &c. *iak wyżey.*

Dodatkowy Artykuł w traktacie z Prusami.

Lubo traktat Bazyleyski z dnia 5go Kwietnia 1795, traktat Tylżycki z dnia 9go Lipca 1807, Układ Paryzki z dnia 20go Września 1808, rownie iak wszystkie, wszelkiego rodzaiu, między Francyą i Prussami od pokoiu Bazyleyskiego zawarte traktaty i układy, mocą niniejszego zniesionemi i zniweczonemi zostały, iednakże Wysokie godzące się Strony uznały za rzecz potrzebną oświadczyć nadto niniejszém wyraźnie: że wspomnione powyżey traktaty we wszystkich swych, tak iawnych iako i taynych warónkach, ustaią bydź obowiązuiącemi, a układaiące się Mocarstwa zrzekaią się nawzaiem wszelkich praw i wszelkich obowiązków, iakieby z nich pochodzić mogły.